

KULTURA 1/2023
WSPÓŁCZESNA
TEORIA • INTERPRETACJE • PRAKTYKA

Obrazy wykluczone

RADA NAUKOWA:

Maciej Ząbek – przewodniczący, Elżbieta Banecka,
Grzegorz Godlewski, Anna Gomóła, Konrad Klejsa,
Leszek Korporowicz, Iwona Kurz, Ewa Rewers,
Elżbieta Rybicka, Bożena Shallcross, Roch Sulima,
Renata Tańczuk, Izolda Topp-Wójtowicz, Dariusz Wadowski,
Krzysztof Wielecki, Rafał Wiśniewski

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

Rafał Koschany – redaktor naczelny
Magdalena Woźniewska-Działak – zastępczyni redaktora naczelnego
Maria Pietrusiewicz – sekretarz redakcji
Tomasz Majewski – członek redakcji

RECENZENCI TEKSTÓW PUBLIKOWANYCH W 2022 ROKU:

Paulina Abriszewska, Małgorzata Bogunia-Borowska, Piotr Dahlig,
Krzysztof Gajda, Barbara Jabłońska, Andrzej Kasperek,
Leszek Korporowicz, Jakub Z. Lichański, Magdalena Matysek-Imielińska,
Grzegorz Piotrowski, Jarosław Różański, Agnieszka Zduniak,
Radosław Zenderowski, Jacek Zydorowicz

KONCEPCJA GRAFICZNA KWARTALNIKA: Wojciech Pawliński

ILUSTRACJE: Dominika Czerniak-Chojnacka

KOREKTA: Elżbieta Gola

TŁUMACZENIE: Olga Siara

REDAKCJA TECHNICZNA: Maryła Broda

SKŁAD I ŁAMANIE: Marcin Szcześniak

Forum Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego

© Copyright Narodowe Centrum Kultury

ISSN 1230-4808

ISBN 978-83-7982-466-3

ADRES REDAKCJI: „Kultura Współczesna”

Narodowe Centrum Kultury

ul. Płocka 13

01-231 Warszawa

e-mail: kwartalnik@nck.pl

www.kulturawspolczesna.pl

NUMERY ARCHIWALNE: sklep.nck.pl

PRENUMERATA: ksiazki@nck.pl

NAKŁAD: 350 egz.

DRUK: Poligrafia NOT Piotr Wierziński

Sonina 285b, 37-100 Łańcut

Narodowe Centrum Kultury jest instytucją państwową
działającą na rzecz rozwoju kultury w Polsce.

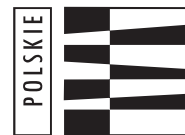
Publikacja finansowana z budżetu Ministerstwa Kultury
i Dziedzictwa Narodowego.

**Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

**NARODOWE
CENTRUM
KULTURY**

**TOWARZYSTWO
KULTUROZNAWCZE**

SPIS TREŚCI

I OBRAZY WYKLUCZONE

Koncepcja: Małgorzata Radkiewicz,
Aleksandra Powierska, Ewelina Twardoch-Raś

Małgorzata Radkiewicz, Aleksandra Powierska, Ewelina Twardoch-Raś
WSTĘP. PARAMETRIZACJA I REŻIMY KULTURY WIZUALNEJ
A (NIE)WIDZIALNOŚĆ OBRAZÓW — 10

Aleksandra Powierska
FOTOGRAFICZNE PERYFERIA INSTAGRAMA — 16

Ewelina Twardoch-Raś
CO WIDZĄ SIECI NEURONOWE? STRATEGIE WIDZENIA MASZYNOWEGO
W PROJEKTACH ARTYSTYCZNYCH OPARTYCH NA TECHNIKACH
ROZPOZNAWANIA I ANALIZY TWARZY — 30

Małgorzata Radkiewicz
OBRAZY „Z ODZYSKU” W POSTKINOWYCH REALIACH — 46

Paulina Haratyk
NIEWIDZIANE TAŚMY? POLSCY FILMOWCY AMATORZY O DRUGIEJ WOJNIE ŚWIATOWEJ — 56

Gabriela Sitek
OFICJALNE NARRACJE I NIEWYPOWIEDZIANE HISTORIE KOBIET.
POKOLENIOWA STRUKTURA TRANSFERU POSTPAMIĘCI W FILMIE
TONIA I JEJ DZIECI MARCELA ŁOZIŃSKIEGO — 68

Rafał Morusiewicz
ARCHIWA JAKO PRZESTRZEŃ QUEEROWEJ RELACYJNOŚCI — 84

II POKAZANE/WIDZIANE

Artur Rudzitsky
ILUSTRATOR *KOBZIARZA* WASYL SEDLIAR: LOSY ARTYSTY I JEGO DZIEŁA — 100

Nadia Soła-Sałamacha
NICOWANIE, ZELOWANIE, PRZERÓBKI. PRZEOBRAŻENIE SIĘ RYNKU RZEMIEŚLNIKÓW
ZWIĄZANYCH Z RYNKIEM MODY W OKUPOWANEJ WARSZAWIE — 122

Anna Kałuża
PORTRET – HISTORIE ZAMAZANE I PRZESŁONIĘTE — 138

Jacek Zydorowicz
MONITORING NA CELOWNIKU. SZTUKA W KULTURZE NADZORU — 149

Agnieszka Smaga
ANALOGIA I KONTRAST W PROJEKTOWANIU GRAFICZNYM UX/UI.
MIĘDZY MENTALNYM WYKLUCZENIEM OBRAZU A JEGO
ZAPAMIĘTANIEM I UŻYTKOWANIEM — 168

III OMÓWIENIA

Małgorzata Jankowska
KULTURĘ BADAĆ JAKO BYT. W STRONĘ KULTUROZNAWSTWA METAFIZYCZNEGO — 188

Anna Szczepan-Wojnarska
CONRAD JAKO ŹRÓDŁO KULTURY — 198

Maciej Manikowski
PROROK NAD JEZIOREM COMO — 202

WSPOMNIENIE

Marianna Michałowska
STEFAN WOJNECKI (1929–2023) — 210

TABLE OF CONTENTS

I EXCLUDED IMAGES

The concept by: Małgorzata Radkiewicz,
Aleksandra Powierska, Ewelina Twardoch-Raś

Małgorzata Radkiewicz, Aleksandra Powierska, Ewelina Twardoch-Raś
INTRODUCTION. PARAMETRIZATION AND REGIMES OF VISUAL CULTURE
AND (IN)VISIBILITY OF IMAGES — 10

Aleksandra Powierska
PHOTOGRAPHIC PERIPHERIES OF INSTAGRAM — 16

Ewelina Twardoch-Raś
WHAT CAN NEURAL NETWORKS SEE? STRATEGIES OF MACHINE VISION
IN ARTISTIC PROJECTS BASED ON FACIAL RECOGNITION
AND ANALYSIS TECHNIQUES — 30

Małgorzata Radkiewicz
'RE-CYCLED IMAGES' IN POST-CINEMA ERA — 46

Paulina Haratyk
INVISIBLE TAPES? AMATEUR POLISH FILMMAKERS ON THE SECOND WORLD WAR — 56

Gabriela Sitek
OFFICIAL NARRATIVES AND WOMEN'S UNSPOKEN STORIES.
GENERATIONAL STRUCTURE OF THE TRANSFER OF POST-MEMORY
IN THE MOVIE *TONIA I JEJ DZIECI* [TONIA AND HER CHILDREN] BY MARCEL ŁOZIŃSKI — 68

Rafał Morusiewicz
ARCHIVES AS SPACES OF QUEER RELATIONALITY — 84

II SHOWN/SEEN

Artur Rudzitsky

KOBZAR'S ILLUSTRATOR VASYL SEDLIAR: THE HISTORY
OF THE ARTIST AND HIS WORK — 100

Nadia Sola-Sałamacha

TURNING, SOLING AND ALTERATIONS. TRANSFORMATION
OF THE ARTISAN MARKET OF FASHION IN NAZI-OCCUPIED WARSAW — 122

Anna Kałuża

PORTRAIT – EXPUNGED AND OBSCURED STORIES — 138

Jacek Zydorowicz

CCTV IN THE CROSSHAIRS. ART IN THE AGE OF SURVEILLANCE CULTURE — 149

Agnieszka Smaga

ANALOGY AND CONTRAST IN UX/UI GRAPHIC DESIGN.
BETWEEN MENTAL EXCLUSION OF THE IMAGE AND REMEMBERING AND USING IT — 168

III REVIEWS

Małgorzata Jankowska

STUDYING CULTURE AS AN ENTITY. TOWARDS METAPHYSICAL CULTURAL STUDIES — 188

Anna Szczepan-Wojnarska

CONRAD AS A SOURCE OF CULTURE — 198

Maciej Manikowski

PROPHET AT LAKE COMO — 202

MEMORY

Marianna Michałowska

STEFAN WOJNECKI (1929–2023) — 210